

Latvijas tiesību akti, ES tiesu prakse, jaunumi no VID un FM. Aktualitātes

Apkopojums: Sorainen, autore: Elza Gusāre

Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”

Saeimā uz 1. lasījumu nodoti jau iepriekš nodokļu vēstīs aprakstītie grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”.

Likumprojektā ietvertie grozījumi:

1. **Par informācijas sniegšanu VID par aizdomīgiem darījumiem** – paredz izmaiņas aizdomīgu darījumu ziņošanas regulējumā un izslēgt no likuma darījuma aizdomīguma pazīmes nodokļu jomā (22.2 panta regulējums);
2. **Par VID sniedzamajām sliekšņa deklarācijām** – paredz NILLTPFNL subjekta pienākumu MK noteiktajos gadījumos un kārtībā iesniegt VID sliekšņa deklarāciju;
3. **Par informācijas sniegšanu VID par fizisko personu veiktajām skaidras naudas iemaksām** – paredz kredītiestādes un maksājumu pakalpojumu sniedzēja pienākumu sniegt VID informāciju par klientu – fizisko personu, kas ir LR rezidenti, – maksājumu kontā ieskaitītajām skaidras naudas summām 7000 eiro vai vairāk; un par klientiem, kuru pieprasījuma noguldījuma kontu un maksājumu kontu iepriekšējā gada kopējā debeta vai kredīta apgrozījuma summa ir 15 000 eiro vai vairāk;
4. **Par bezskaidras naudas norēķiniem** – paredz nodokļu maksātāja pienākumu nodrošināt iespēju par pakalpojumiem un veiktajiem darījumiem mazumtirdzniecībā norēķināties arī bezskaidrā naudā, ja nodokļu maksātāja juridiskajā adresē vai tā struktūrvienībā, vai tā tirdzniecības automātā, kura uzstādīšanas vietas adrese nesakrīt ar nodokļu maksātāja juridisko adresi vai tā struktūrvienības adresi, iepriekšējā pārskata gada apgrozījums pārsniedz 50 000 eiro;
5. **Par pasažieru komercpārvadājumu jomu** – nosaka regulējumu saistībā ar VID tiesības apturēt nodokļu maksātāja saimniecisko darbību – ja pārvadātājs veic komercpārvadājumus ar taksometru vai vieglo automobili un tiek pārkāpti tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes pakalpojumu sniegšanas noteikumi kā arī nenodrošina datu nosūtīšanu VID;

Papildināts 135.pants nosakot, ka:

- arī juridiska persona var būt atbildīga par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, kā arī
- fiziskajai vai juridiskajai personai, kas veic pasažieru komercpārvadājumu ar taksometru vai vieglo automobili, var atņemt tiesības izmantot konkrēto transportlīdzekli pasažieru komercpārvadājumos ar taksometru un vieglo automobili uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā, vai atņemot tiesības veikt pasažieru komercpārvadājumu ar taksometru un vieglo automobili uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā;
- Tādi paši papildinājumi ietverti 138.pantā attiecībā uz neatļautu darījumu veikšanu, ja nodokļu maksātājam ir apturēta saimnieciskā darbība un 140.pantā attiecībā uz maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas prasību neievērošanu;

6. **Par būvniecības nozares pasākumiem** – pazemināt EDLUS ieviešanas sliekšni no 350 000 eiro uz 170 000 eiro, jo konstatēts, ka arī būvdarbos, kuru vērtība ir mazāka par 350 000 eiro, ir nepieciešams izmantot EDLUS, lai mazinātu nedeklarēto darba stundu skaitu būvlaukumā;

un samazināt Vienotās elektroniskās darba laika uzskaites datubāzes datu ticamības diapazonu no 20% līdz 15%, kas nozīmē, ka EEDLUS dati par būvlaukumā nodarbinātas personas darba laiku kalendāra mēneša ietvaros ne vairāk kā par 15% varēs atšķirties no faktiski uzskaitītajām darba stundām, kas izmantotas darba samaksas aprēķināšanai par darbu būvlaukumā.

Likums stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

Grozījumi, kas paredz samazināt Vienotās EDLUS datubāzes datu ticamības diapazonu no 20% uz 15%, stāsies spēkā 2026. gada 1. janvārī.

Raksta autore: Aija Lasmane

Izmaiņas ziņu sniegšanā par darbiniekiem

2024.gada 10.oktobrī izdoti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma

nodokli” un 2024.gada 11.oktobrī publicēti oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”, informē Valsts ieņēmumu dienests.

Būtiskākās izmaiņas:

- darba devēja ziņojumā jāatzīmē algas saņēmēja ienākumu izmaksas veids, ja tas notiek skaidrā naudā;
- ziņas par darba ņēmējiem papildinātas ar jaunu kodu darba ņēmējiem, kuriem ir piešķirts aprūpētāja atvaļinājums.

Ja darba devējs izmaksā darba samaksu skaidrā naudā, sākot no 2025.gada 1.jūlija, darba devēja ziņojumā tam par katru darbinieku būs jāizdara atzīme jaunā darba devēja ziņojuma ailē “Darba ienākumi izmaksāti skaidrā naudā”.

Aizpildīšanas kārtība nemainās, ja darba samaksu izmaksā tikai bezskaidrā naudā.

Darba devēja iesniedzamās ziņas par darba ņēmējiem tiek papildinātas ar jaunu kodu, kas nodrošinās iespēju nodalīt un uzskaitīt darba ņēmējus, kuriem ir piešķirts aprūpētāja atvaļinājums.

Turpmāk ar ziņu kodu “57” paziņo datumu, no kura darba ņēmējam ir piešķirts aprūpētāja atvaļinājums, savukārt ar ziņu kodu “58” – datumu, no kura darba ņēmējs sācis darbu pēc aprūpētāja atvaļinājuma.

Raksta autors: [Raivis Liberts](#)

Grozījumi IIN likumā

8.oktobrī Ministru kabinets atbalstīja Finanšu ministrijas izstrādātos grozījumus likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”. Ar grozījumiem IIN likumā tiek plānots uzlabot darbaspēka konkurētspēju Baltijas reģionā un mazināt darbaspēka nodokļu slogu darba ņēmējiem ar zemu un vidēju atalgojumu, kā arī vienkāršot iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu. Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” tiek virzīti izskatīšanai Saeimā likumprojekta “Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam” pavadošo likumprojektu paketē.

Atgādinām, ka būtiskākās plānotās izmaiņas ir sekojošas:

- sliekšni plānots piemērot IIN likmi 33% apmērā;

- IIN 25,5% likme tiks piemērota arī ienākumam no kapitāla, t.sk. kapitāla pieaugumam, profesionāla sportista ienākumam, ārvalsts nodokļu maksātāju ienākumam no mākslinieku, sportistu vai treneru profesionālās darbības un autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzība) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un atlīdzība par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, kā arī veicot nodokļa ieturējumu no izmaksām personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zemu nodokļu un beznodokļu valstīs;
- nodokļa papildu likmes 3% apmērā piemērošanu, ja fiziskās personas kopējais ienākumu apjoms pārsniedz 200 000 EUR;
- fiksētā neapliekamā minimuma ieviešana EUR 510 mēnesī 2025.gadā, EUR 550 2026. gadā, savukārt no 2027.gada – EUR 570;
- pensionāra neapliekamā minimuma palielināšana no 500 eiro mēnesī (6 000 eiro gadā) līdz 1 000 eiro mēnesī (12 000 eiro gadā).
- palielināts atvieglojumu apmērs, nosakot, ka no nodokļa atbrīvojamā summa bērna piedzimšanas pabalstam un bērnu pabalstam, ko darba devējs izmaksā darbiniekam, ir EUR 500, savukārt darba devēja dāvanu apmērs – EUR 100 taksācijas gadā;
- izslēgts likuma 11.7 panta trešās daļas 3.punkts, kurā noteikti kritēriji lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) pārdevējam. Tādējādi ienākums no LIZ atsavināšanas tiek atbrīvots no aplikšanas ar nodokli, ja izpildās likumā noteiktie kritēriji attiecībā tikai pret pircēju, nodrošinot, ka LIZ tiek izmantota lauksaimnieciskā ražošanā;
- tiek pagarināts pārejas perioda īpašais nodokļa režīms autoratlīdzības saņēmējiem līdz 2027.gada 31.decembrim.

Latvijas tiesu prakse

Rakstu autors: Oļegs Spundiņš

VID ir tiesīgs apķīlāt īpašumu arī pirms gala lēmuma pieņemšanas (A420207024)

Lietas faktiskie apstākļi

- VID veica nodokļu kontroli un konstatējot, ka iesniedzēja nebija deklarējusi apliekamo ienākumu no trīs atsavinātiem

nekustamajiem īpašumiem, papildus aprēķināja provizoriski iespējamo IIN un nokavējuma naudu, kas pārsniedz EUR 10 000,00.

- Paralēli tām, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, VID piemēroja izpildes nodrošinājuma līdzekļus apķīlājot iesniedzējai piederošus nekustamos īpašumus, kas trīs reizes pārsniedza aprēķināto nodokļu summu.

Valsts ieņēmumu dienesta argumenti

- VID norādīja, ka izpildes nodrošinājuma līdzekļu piemērošanai ir pietiekams pamatojums. Proti, izpildes nodrošinājuma līdzekļa piemērošanai nepieciešams konstatēt tikai faktus, kas liecina par apliekamā objekta slēpšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un nav nepieciešams konstatēt apliekamā objekta slēpšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Tiesas novērtējums

- Izvērtējot lietā noskaidrotus faktiskos apstākļus – to, ka iesniedzēja 2023. gadā atsavināja 3 nekustamos īpašumus par kopējo summu kas pārsniedz EUR 350 000,00, un līdz VID lēmuma pieņemšanai nav samaksājusi IIN atbilstoši spēkā esošā regulējuma noteikumiem, tiesa atzina VID rīcību – nodrošinājuma līdzekļu piemērošanu, par pamatotu.
- Turklāt tiesa secināja, ka VID piemērotie nodrošinājuma līdzekļi ir samērīgi un pamatoti, un tie nepārsniedz budžetā nesamaksāto nodokļu apmēru, jo nodokļu kontroles ietvaros provizoriskā papildus aprēķinātā budžetā maksājamā kopējā summa pārsniedz EUR 30 000,00, savukārt ķīlas tiesības atzīme tika piemērota diviem sūdzības iesniedzējas nekustamajiem īpašumiem, kuru kadastrālā vērtība bija EUR 8 376,00 un EUR 23 292,00.

Tiesas argumentācija ir pamatota un balstīta uz tiesu praksi, kas nosaka, ka tiesai nav jāveic nodokļu summas pamatotības pārbaude (sūdzības lietas ietvaros), bet gan jāpārbauda, vai VID ir veicis nepieciešamos izvērtējumus un vai piemērotie nodrošinājuma līdzekļi ir samērīgi. Tiesa secināja, ka VID rīcība bija pamatota, jo konstatētie fakti liecināja par iespējamu nodokļu maksāšanas izvairīšanos, un piemērotie nodrošinājuma līdzekļi nepārsniedza budžetā nesamaksāto nodokļu apmēru.

Nodokļi par auto no Norvēģijas (A420209923)

Lietas faktiskie apstākļi

- Pieteicējs iegādājās un atveda no Norvēģijas lietotu vieglo automašīnu.
- VID apšaubīja pieteicēja muitas deklarācijā uzrādīto automašīnas un darījuma vērtību un noteica to atbilstoši Transportlīdzekļu cenu katalogam.

Valsts ieņēmumu dienesta argumenti

Pieteicējs iesniedzis VID dokumentus ar atšķirīgām automašīnas iegādes cenām (NOK 5000 un NOK 10 000). Ņemot vērā minēto, kā arī radniecisku saistību starp pircēju un pārdevēju, VID uzskatīja, ka lietā nav pierādīts automašīnas motora defekts, kas būtiski samazināja to cenu, automašīnas cena neatbilst tās faktiskai tirgus vērtībai, un ir tā ir nosakāma atbilstoši Transportlīdzekļu cenu katalogam.

Pirmās instances tiesas viedoklis

Pirmās instances tiesa apmierināja pieteicēja pieteikumu, atzīstot, ka VID lēmums par muitas vērtību ir nepamatots.

Izvērtējot litā esošus pierādījumus tiesa secināja, ka automašīnai bija motora defekts, kas samazināja tās tirgus vērtību.

Apgabaltiesas secinājumi

Apgabaltiesa uzsvēra, ka VID nav pietiekami izvērtējis pieteicēja iesniegtos pierādījumus par automašīnas stāvokli un motora defektu.

- Pieteicējs iesniedza fotogrāfijas, kurās redzams nomainītais un bojātais motors. VID šos pierādījumus neizvērtēja pēc būtības, tikai pieminēja, ka pieteicējs šāda veida pierādījumus ir iesniedzis.
- Lietā bija divi automašīnas iegādes līgumi ar pretrunīgu informāciju par cenu, bet abos līgumos bija norādīts, ka automašīnai ir motora defekts, kas tiesas ieskatā ir ļoti būtisks apstāklis. VID neņēma vērā šo informāciju un tās ietekmi uz automašīnas vērtību. Tiesa nopratinot liecinieku (pieteicēja dēls) noskaidroja līgumos konstatēto pretrunu iemeslus un atzina tos par ticamiem un attaisnojošiem.
- Pieteicējs iesniedza automašīnas remonta piedāvājumu, kas norādīja uz nepieciešamību mainīt motoru. VID šo pierādījumu

neizvērtēja pietiekami, lai noteiktu automašīnas vērtību ar bojātu motoru.

- Turklāt, pieteicējs iesniedza dokumentus par lietota motora iegādi par EUR 1500. VID neņēma vērā šo faktu, kas būtiski ietekmēja automašīnas tirgus vērtību, kā rezultātā nonāca pie nepareiza secinājuma.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka automašīnas tirgus vērtība ar bojātu motoru ir ievērojami zemāka par katalogā norādīto vērtību. Secīgi VID nepamatoti atzina, ka automašīnas muitas vērtības noteikšanai nav iespējams piemērot darījuma vērtību, jo netika pietiekami izvērtēti pieteicēja iesniegtie pierādījumi par automašīnas stāvokli un motora defektu. Līdz ar to VID lēmums nav pamatots un ir atceļams.

Raksta autore: Elza Gusāre

PVN pārmaxsa atgūstama trīs gadu laikā kopš lēmuma par kļūdainu muitas vērtību

Sākotnējā tiesu lieta (A420188922)

Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde 2021.gadā veica pieteicējas 2018.gada 20.novembra, 5., 12. un 18.decembra, kā arī 2019.gada 17.janvāra un 8.februāra importa muitas deklarācijās deklarēto datu atbilstības pārbaudi pēc preču laišanas brīvā apgrozībā.

Pārbaudes rezultātā nodokļu pārvalde secināja, ka pieteicēja deklarēja faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu preču muitas vērtību un 2021.gada 15.novembrī pieņēma lēmumu pieteicējai papildu nomaksai budžetā uzlikt ievadmuitas nodokli 32 447,47 eiro un nokavējuma nauda 1821,57 eiro, kā arī PVN 78 129,35 eiro un nokavējuma naudu 31 251,73 eiro.

Pieteicēja lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, kura noraidīja pieteicējas pieteikumu un minētais spriedums stājās spēkā 2022.gada 1.decembrī.

Šī tiesu lieta (A420129224)

2023.gada 5.jūlijā un 22.augustā pieteicēja, izpildot ar dienesta lēmumā noteikto pienākumu, Valsts kasē iemaksāja PVN, izlaižot preces brīvam apgrozījumam, par kopējo summu 3000 eiro. Savukārt

2023.gada 3.ceturkšņa PVN deklarācijā kā atskaitāmo priekšnodokli pieteicēja deklarēja 3031,71 eiro saskaņā ar SIA/Nosaukums B/ rēķinu (31,71 eiro) un iepriekš minētajiem importa darījumiem (3000 eiro).

Tomēr dienests atteica atmaksu, negūstot pārliecību par pieteicējas nodomu izmantot iegādātos pakalpojumus un preces ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai. Ģenerāldirektore atcēla lēmumu daļā par PVN pārmaksu 31,71 eiro, bet daļā par importa darījumiem PVN pārmaksas 3000 eiro apmērā atmaksu atteica. Pamatojums atteikumam bija, ka pieteicēja nokavējusi likuma „Par nodokļiem un nodevām” 16.panta pirmās daļas 10.punktā noteikto trīs gadu termiņu pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanai, jo pieteicēja preču importu veikusi laikā no 2018.gada novembra līdz 2019.gada februārim. Tādēļ dienests secināja, ka trīs gadu periods pārmaksāto nodokļu atmaksas pieprasīšanai ir beidzies 2022.gada februārī.

Tiesas spriedums

Tiesa secināja, ka konkrētajā gadījumā, lai arī preču imports veikts laikā no 2018.gada novembra līdz 2019.gada februārim, to, ka šīm precēm preču muitas vērtība ir noteikta kļūdaini un tādēļ papildu maksājams arī PVN, pieteicēja uzzināja ar 2021.gada 15.novembra lēmumu. Līdz ar to iepriekš minēto trīs gadu termiņa pieteicējas tiesību saņemt pārmaksāto nodokļu summas īstenošanai sākums ir nākamā diena pēc minētā lēmuma pieņemšanas, tātad 2021.gada 16.novembris.

Raksta autore: Natālija Kīse

Nepiedzīts nodokļu parāds maksātnespējas procesā neatbrīvo no kaitējuma kompensācijas tiesā

Senāts 29. oktobrī pasludināja spriedumu krimināllietā, kurā trīs uzņēmumu amatpersonas atzītas par vainīgām par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un līdzdalību šajā noziedzīgā nodarījumā un sodītas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem līdz 2 gadiem, konfiscējot mantu un atņemot tiesības uz visa veida komercdarbību uz 2 līdz 5 gadiem. No personām valsts labā atsevišķi un solidāri piedzītas materiālā kaitējuma kompensācijas, kas kopā sastāda aptuveni 2 miljonus eiro.

Šajā lietā Senāts no jauna izskatījis apgabaltiesas spēkā esošo spriedumu sakarā ar aizstāves pieteikumu par sprieduma apturēšanu, arī daļā par piedzītajām kaitējuma kompensācijām. Pieteikumā izteikts arguments, ka, ja apsūdzēto piederošajos uzņēmumos jau ir pabeigti maksātnespējas procesi, kuru ietvaros nodokļu parādus piedzīt neizdevās, nepastāv pamats tos piedzīt tiesas procesā.

Senāts šajā sakarā norāda, ka kriminālprocesā, nosakot valstij nodarīto zaudējumu apmēru, jāņem vērā summas, kas jau piedzītas administratīvā procesa ietvaros, tādējādi novēršot dubultas piedziņas risku un nodrošinot, ka valsts netiek kompensēta vairākkārtīgi par tiem pašiem nodokļu parādiem. Ja administratīvajā procesā nodokļu parādi ir pilnībā nomaksāti, tad kriminālprocesā kompensācija par zaudējumiem nav nepieciešama, bet, ja tie ir daļēji nomaksāti, kriminālprocess paredz atlikušās summas piedziņu. Tāpat Senāts atzīst, ka arī kriminālprocesā piedzenamās summas attiecināmas uz uzņēmumu amatpersonām pat tad, ja uzņēmumu maksātnespējas procesi ir pabeigti, uzņēmumi pēc maksātnespējas procesa ir likvidēti un izslēgti no komercreģistra.

ES tiesu prakse

Raksta autore: Dace Everte

Par elektrotransportlīdzekļu uzlādes darījumu klasifikāciju

Digital Charging Solutions (**DCS**) saimnieciskās darbības vieta ir Vācija, un Zviedrijā tai nav pastāvīga uzņēmuma.

DCS darbība Zviedrijā:

- elektroauto lietotājiem nodrošina piekļuvi uzlādes staciju tīklam;
- informācija par cenām tīklā iekļautajās uzlādes stacijās un to pieejamību;
- uzlādes staciju meklēšanas un atrašanās vietas noteikšana;
- maršruta plānošana.

Uzlādes punktus ekspluatē operatori, ar kuriem DCS ir noslēgusi līgumus, lai ļautu elektroauto lietotājiem tos uzlādēt.

DCS nodod lietotāju rīcībā karti un lietotni, kas tiem ļauj autentificēties. Izmantojot karti vai lietotni, uzlādes sesijas tiek reģistrētas pie uzlādes punktu tīkla operatora. Operators par uzlādes

sesijām izraksta rēķinu Digital Charging Solutions. Rēķini tiek izrakstīti 1x mēnesī.

DCS lietotājiem izraksta rēķinus:

- par piegādāto elektroenerģijas apjomu – cena ir mainīga;
- par piekļuvi tīklam un saistītajiem pakalpojumiem – fiksēta maksa, tiek iekasēta neatkarīgi no tā, vai lietotājs faktiski iegādājies elektroenerģiju. Nav iespējams iegādāties tikai elektroenerģiju, nemaksājot par piekļuvi tīklam un pārējiem pakalpojumiem.

Zviedrijas nodokļu administrācija uzskatīja, ka DCS veiktā piegāde ir komplekss darījums, ko pamatā veido elektroenerģijas piegāde lietotājiem, un par piegādes vietu ir uzskatāma Zviedrija. Par darījumu struktūru domas dalījās:

- vairākums uzskatīja, ka uzlādes punktu operatori piegādā elektroenerģiju DCS, kura savukārt to piegādā lietotājiem;
- mazākums – ka DCS sniedz lietotājiem pakalpojumu – uzlādes punktu tīkla nodošana lietotāju rīcībā.

DCS savukārt uzstāja, ka sniedz 2 atsevišķus pakalpojumus: (1) elektroenerģijas piegādi – ko jāapliek Zviedrijā un (2) piekļuves uzlādes punktu tīklam – pakalpojuma sniegšanas vieta ārpus Zviedrijas.

Jautājumi EST:

1) Vai pakalpojums, kas izpaužas kā elektrotransportlīdzekļa uzlāde, kuru uzlādes stacijā veic transportlīdzekļa lietotājs, ir preču piegāde?

Tiesa atbild: Jā

2) vai šāda piegāde pastāv visos darījumu ķēdes posmos, kuros iesaistīts starpniekuzņēmums, ja katrā no šiem darījumu ķēdes posmiem ir spēkā līgumi, bet tikai transportlīdzekļa lietotājs kontrolē tādus faktorus kā uzlādes apjoms, laiks un vieta un to, kā elektroenerģija tiek izmantota?

Tiesa atbild: vispirms tīkla operators elektrību piegādā sabiedrībai, kas sniedz tai piekļuvi, un pēc tam šī sabiedrība to piegādā lietotājam, ja šī sabiedrība rīkojas savā vārdā, bet uz lietotāja rēķina atbilstoši komisijas līgumam.

Ārzemēs

Rakstu autore: Aija Lasmane

ECOFIN: ES Padome atjaunina to jurisdikciju sarakstu, kuras nesadarbojas nodokļu nolūkos

Ekonomikas un finanšu ministri pagājušajā nedēļā notikušajā ES Padomes ECOFIN sanāsmē atjaunināja to nodokļu jurisdikciju sarakstu, kuras nesadarbojas. ES Padome svītvoja Antigvu un Barbudu no tā dēvētā melnā saraksta, atstājot sarakstā 11 jurisdikcijas, proti: Amerikas Samoa, Angilja, Fidži, Guama, Palau, Panama, Krievija, Samoa, Trinidāda un Tobāgo, ASV Virdžīnu salas un Vanuatu.

Antigva un Barbuda sarakstam tika pievienota 2023. gada oktobrī pēc nelabvēlīgā OECD Globālā foruma pārskata par informācijas apmaiņu. Tomēr neseno tiesību reformu rezultātā tika veikta papildu pārskatīšana. Konkrēti, Fidži un Palau ir panākušas progresu, lai panāktu atbilstību ES kritērijiem. Tikmēr Padome apstiprināja savu parasto “pašreizējās situācijas” dokumentu (II pielikums), kas izseko sadarbību ar jurisdikcijām, kas strādā pie nodokļu reformas. Armēnija un Malaizija ir izpildījušas saistības un tiks noņemtas no pašreizējā stāvokļa, savukārt Vjetnamai ir dots papildu laiks, lai izpildītu katras valsts ziņošanas standartus, un atkārtots novērtējums paredzēts 2025. gada februārī.

Daudzpusējais instruments (MLI) – Ukraina publicē Latvijas un Ukrainas līguma sintezētu tekstu ukraiņu valodā

2024. gada 25. oktobrī Ukrainas Finanšu ministrija publicēja Latvijas – Ukrainas ienākuma un kapitāla nodokļa līguma (1995) sintezēto tekstu ukraiņu valodā, atspoguļojot MLI veiktās izmaiņas līgumā.

Ja sintezētajā tekstā nav norādīts citādi, MLI noteikumi kopumā būs spēkā attiecībā uz Latvijas – Ukrainas ienākuma un kapitāla nodokļa līgumu (1995) Ukrainā un Latvijā:

- attiecībā uz nodokļiem, ko ietur ienākumu gūšanas vietā par summām, kas samaksātas vai ieskaitītas nerezidentiem, ja notikums, kas izraisa šādus nodokļus, notiek 2021. gada 1. janvārī vai vēlāk; un

- attiecībā uz visiem pārējiem līgumslēdzējas valsts iekasētajiem nodokļiem — nodokļiem, kas iekasēti par taksācijas periodiem, kas sākas 2020. gada 1. augustā vai vēlāk.

Rakstu autore: Dace Everte

EK apstiprina ierobežojumus PVN atskaitīšanai par automašīnām

Eiropas Komisija pagarinājusi dalībvalstīm tiesības ierobežot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības:

- Horvātijā – 50% apmērā par pasažieru automašīnu iegādi un līzingu;
- Ungārijā – priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojums noteiktu veidu automašīnām, kas netiek pilnībā izmantotas ar PVN apliekamu darījumu nodrošināšanai – ierobežojuma darbība plānota līdz 31.12.2027.
- Latvijā – ierobežojums atskaitīt priekšnodokli par izmaksām saistībā ar noteiktu veidu automašīnām, kas netiek pilnībā izmantotas apliekamu darījumu veikšanai – saskaņojums ir spēkā līdz 31.12.2027: izmaksām par auto iegādi, līzingu, ekspluatācijas izmaksām, degvielai.

Publicēts ES PVN ekspertu grupas tikšanās protokols

Protokolā apspriesta PVN direktīvas grozījumu projekta “PVN digitālajā laikmetā” ieviešanas gaita un izaicinājumi.

Tāpat arī ir sniegts vērtējums par tiesībām atskaitīt priekšnodokli, ja tiek veikti:

- Preču dāvinājumi – priekšnodoklis par dāvināto / ziedoto preču iegādi nav atskaitāms;
- Preču iznīcināšana – priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības saglabājas neatkarīgi no iznīcināšanas iemesliem.

Informē VID un FM

Rakstu autore: Aija Lasmane

Kadastrālo vērtību izmaiņas neietekmēs NĪN

Tieslietu ministrija (**TM**) kopā ar Valsts zemes dienestu turpina darbu pie kadastrālās vērtēšanas metodikas pilnveides. 2024.gada 30.maijā Saeima pieņēma grozījumus Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, kas **paredz no 2025.gada nošķirt divas kadastrālās vērtības – fiskālo un universālo**. Nekustamā īpašuma nodokļa (**NĪN**) maksājumi 2025.gadā nepieaugs, informē TM.

Fiskālā kadastrālā vērtība tiks izmantota nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem, nodevu aprēķiniem, nomas maksas noteikšanai. Tā paliks līdzšinējā apmērā, balstoties uz 2012.gada tirgus datiem, līdz ar to NĪN maksājumi nepieaugs.

Universālā kadastrālā vērtība nodrošinās patiesāku priekšstatu par īpašuma vērtību. To izmantos zemes likumiskās lietošanas maksas noteikšanai, grāmatvedībā un finanšu pārskatos. Universālā kadastrālā vērtība tiks noteikta, balstoties uz 2022.gada tirgus datiem.

Līdz 2024.gad 29.oktobrim Valsts kancelejas Tiesību aktu projektu portālā norit TM un Valsts zemes dienesta izstrādāto Ministru kabineta (**MK**) noteikumu “Kadastrālo vērtību bāze universālās kadastrālās vērtības aprēķinam” sabiedrības līdzdalība.

MK noteikumu projektā ir iestrādāta jauna īpašumu kadastrālo vērtību bāze, lai no 2025.gada 1.janvāra, aprēķinot universālo kadastrālo vērtību, panāktu, ka tā būs iespējami pietuvināta šo īpašumu tirgus vērtībai. Pateicoties jaunai īpašumu kadastrālo vērtību bāzei, uzlabosies kadastrālo vērtību atbilstība nekustamā īpašuma tirgum vairākos segmentos – piemēram jaunizbūvētiem dzīvokļiem, komercobjektiem, kā arī precizitāte liela apjoma savrupmājām. Kadastrālajās vērtībās precīzāk ņems vērā ēku vecumu un labiekārtojumu, tiks sasniegta kopumā labāka kadastrālo vērtību vidējā atbilstība nekustamā īpašuma tirgum. Tāpat būs vienkāršota apbūves vērtību zonējumu sistēma, apvienojot iepriekš atšķirīgos zonējumus dzīvojamai, komercobjektu un ražošanas apbūvei.

Neaktuālas kadastrālās vērtības ilgstoši sniedz nepilnīgu informāciju par valstī esošo nekustamo īpašumu objektu vērtību, tādējādi negatīvi ietekmē investīciju piesaisti, teritoriju attīstību, dažādus politikas plānošanas lēmumus un lēmumus par attīstības jautājumiem dažādās jomās.

Publicētie un aktualizētie VID materiāli

- Aktualizēts metodiskais materiāls “Par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu pakalpojumiem”
- Publicēts informatīvais materiāls “Par Ilgtspējas informācijas atklāšanas likumu”
- Aktualizēts metodiskais materiāls “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas jaunuzņēmumiem”
- Publicēts informatīvais materiāls “Grozījumi Grāmatvedības likumā”
- Publicēts informatīvais materiāls “Grozījumi Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā, kas pieņemti 26.09.2024.”
- Publicēts informatīvais materiāls “Par samaksātā akcīzes nodokļa atmaksu saistībā ar aizliegumu no 2025. gada 1. janvāra laist tirgū elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus un tabakas aizstājējproduktus, kas satur aromatizētājus, izņemot aromatizētājus, kas rada tabakas smaržu vai garšu”
- Aktualizēts metodiskais materiāls “Ienākums no ieguldījumu konta”
- Publicēts metodiskais materiāls “Dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes”
- Aktualizēts informatīvais materiāls “Par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu alkoholiskajiem dzērieniem”
- Publicēts informatīvais materiāls “Izmaiņas zinu sniegšanā par darbiniekiem”
- Aktualizēts metodiskais materiāls “Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 2024.gads”
- Aktualizēts metodiskais materiāls “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no virtuālās valūtas pārdošanas ienākuma”
- Publicēts informatīvais materiāls “Par grozījumiem Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta noteikumos Nr. 480 “Noteikumi par atbrīvojuma piemērošanu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem”
- Publicēts informatīvais materiāls “Par zemu nodokli vai beznodokli valstu un teritoriju sarakstu, kas piemērojams, sākot ar 2024. gada 1. novembri”
- Publicēta uzziņa “PVN piemērošana gadījumos, kad saimnieciskās darbības veicējs iegulda materiālās vērtības (pamatlīdzekļus, krājumus) savā jaundibinātajā zemnieku saimniecībā”.